

Danmarks Statistik
MODELGRUPPEN

Arbejdsrapport*

Martin Rasmussen

15.01.1998

Arbejdsgivernes arbejdsmarkedsbidrag

Resumé:

I papiret gives forslag til hvordan arbejdsgivernes omkostninger til arbejdsmarkedsbidrag kan komme ind i lønvariablerne. Desuden løses et dobbeltregningsproblem af den type der blev beskrevet i MAR 28.08.98. En passende nomenklatur diskuteres også.

mar15198.wp

Nøgleord: Arbejdsmarkedsbidrag AUD AER tq

Modelgruppepapirer er interne arbejdsrapporter. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

I papiret gives forslag til løsning af et par mindre problemer vedrørende indirekte lønomkostninger. Papiret er foranlediget af en henvendelse fra og snak med Peter Møller Jørgensen fra Økonomiministeriet.¹

1. Nomenklatur

I MAR 28.08.97 blev dobbeltregningsproblemer for indirekte lønomkostninger diskuteret. Problemet var, at de indirekte lønomkostninger, som ikke er en fordring for lønmodtagerne ifølge nationalregnskabets definitioner, fejlagtigt blev medregnet i lønsummen og (endnu værre) som en følge heraf blev medregnet dobbelt i sektorlønningerne. Man kan sige, at problemet skyldtes, at der ikke blev skelnet mellem to lønbegreber (udover den egentlige løn *lna*). Der burde være en lønvariabel, der var løn inklusive alle de indirekte lønomkostninger som producenten skal betale (til brug i lønrelationen) og en lidt mindre løn inklusive den del af de indirekte lønomkostninger, der af nationalregnskabet betragtes som fordringer for lønmodtagerne. Derfor blev i MAR 28.08.97 indført en variabel med det sidste indhold, den blev kaldt *lnakk* og blev defineret som lønnen inkl. alle indirekte omkostninger minus de omkostninger som ifølge nationalregnskabet ikke giver anledning til fordringer for lønmodtagerne.

MEN: I ADAM findes faktisk to lønbegreber inklusive indirekte omkostninger, nemlig *lnak* og *lnak1* og de hænger sammen ved $lnak = lnak1 \cdot klnak$ hvor *klnak* altid har været 1. Jeg har ikke kunnet finde en forklaring på sondringen mellem disse to variabler, men det viser sig, at Økonomiministeriet har brugt de to variabler til netop den sondring som er nævnt ovenfor.² Det betyder, at Økonomiministeriet betragter *lnak* som løn inkl. alle indirekte omkostninger og derfor som den relevante størrelse i lønrelationen og *lnak1* som løn inkl. den delmængde af de indirekte omkostninger, der er relevant for lønsummerne. Bruges denne tolkning er relationen mellem de to begreber ($lnak = lnak1 \cdot klnak$) dels besværlig, fordi man selv skal regne værdien af den eksogene *klnak* ud, og dels forkert, fordi *klnak* har ligget med værdien 1. Men Økonomiministeriets anvendelse af nomenklaturen er jo fornuftigt, så det foreslåes nedenfor at bruge den.

De rette betegnelser må da være

<i>lna</i>	Timeløn for industriens arbejdere
<i>lnak</i>	Timeløn for industriens arbejdere inkl. indirekte lønomkostninger
<i>lnak1</i>	Timeløn for industriens arbejdere inkl. de indirekte lønomkostninger, der medregnes i lønsummerne

¹Papiret er stærkt inspireret af notat af 20. januar 1998 af Peter Møller Jørgensen fra Økonomiministeriet.

²*lnak* fik overgangen fra ADAM oktober 91 til marts 95 fik et 1-tal på. Det kan skyldes, at størrelsen tidligere har været skrevet op på en anden måde, men i øvrigt med samme indhold. Se evt. okt. 91 eller modelgruppepapir JS 10.03.94 ligning (18)-(19).

Således skal man ikke bruge den i MAR 28.08.97 indførte $lnakk$, hvis indhold svarer til $lnakl$'s. Desuden skal $klnak$ udgå. Konsekvensen for ligningerne fremgår i næste afsnit.

2. Arbejdsgivernes arbejdsmarkedsbidrag

Fra 1997 skal arbejdsgiverne betale arbejdsmarkedsbidrag. De relevante variabler i ADAM er satsen $tqab$ og provenuet $Siqab$. Disse ligger i øjeblikket med 0-værdier. Satsen $tqab$ er en procentsats på et lønsumsprovenu, og man kunne indføre en satsvariabel i kroner per heltidsbeskæftiget svarende til de øvrige indirekte lønomkostninger, $tiqab$, som

$$tiqab = \frac{Siqab}{Q_w} \cdot 1000 \quad (1)$$

Ligningen for løn inkl. alle indirekte omkostninger kan så skrives med inddragelse af $tiqab$, og i ligningen for lønnen der bruges til dannelsen af lønsummer i NR's forstand, trækkes $tiqab$ ud igen, dvs.

$$\begin{aligned} lnakl &= lna + (taqw + taqp + tadf + tdu) \left(1 - \frac{bqn}{2}\right) \frac{1}{Hgnl} \\ lnak &= lnakl + (tqu + tiqab) \left(1 - \frac{bqn}{2}\right) \frac{1}{Hgnl} \end{aligned} \quad (2)$$

På den måde vil arbejdsgivernes arbejdsmarkedsbidrag indgå som indirekte lønomkostning, men ikke som del af lønsummerne - altså som AER og AUD. De relevante ADAM-ligninger for sektorlønninger og lønsum er i øvrigt

$$\begin{aligned} Y_{wj} &= lnakl \cdot Q_{wj} \cdot Hgnl \cdot 0.001 \cdot kl_j \\ l_{j1} &= \frac{Y_{wj} + b_j^0 \cdot siqam + b_j^1 \cdot siqu + b_j^2 \cdot siqab}{Q_{wj} \cdot Hgnl} \cdot 1000 \end{aligned} \quad (3)$$

hvor b 'erne er erhvervets andele af betalingerne til de forskellige ordninger. Andelene for b^2 'erne kunne beregnes som $b_j^2 = Y_{wj} / Y_w$, hvilket implicit forudsætter, at alle erhverv betaler samme sats.

3. Dobbeltregningen i o-erhvervet

I MAR 28.08.97 blev et problem med, at arbejdsgivernes AUD og AER-bidrag blev regnet dobbelt i sektorlønningerne, løst. Desværre smuttede o -erhvervet ved implementeringen af løsningen. Følgende ADAM-mar95-ligninger er relevante:

$$\begin{aligned}
lohk &= loh + taqw + taqo + \frac{2}{3}tqu + tdu \\
Ywo &= lohk \cdot Qo \left(1 - \frac{bqo}{2}\right) 0.001 \\
lo1 &= \frac{Ywo + 0.21 \cdot Siqu}{Qwo \cdot Hgn1} \cdot 1000 \\
Siqu &= tqu \cdot Qw \left(1 - \frac{bq}{2}\right) 0.001
\end{aligned} \tag{4}$$

Problemet er, at tqu fejlagtigt indgår i lønsummen Ywo via $lohk$ og dermed påvirker $lo1$ dobbelt.

Problemet kan løses ved at indføre en ekstra lønvariabel, så nomenklaturen bliver parallel med nomenklaturen omkring lna -variablerne. Det vil sige vi lader $lohk$ være løn inkl. alle omkostninger og indfører $lohk1$ som indeholder nogle af de indirekte lønomkostninger.

Problemet kan løses ved følgende (loh er en årsløn)

$$\begin{aligned}
lohk1 &= loh + taqw + taqo + tdu \\
lohk &= lohk1 + \frac{2}{3}tqu + tiqab \\
Ywo &= lohk1 \cdot Qo \cdot \left(1 - \frac{bqo}{2}\right) \cdot 0.001 \\
lo1 &= \frac{Ywo + 0.21 \cdot Siqu + b_o^2 \cdot Siqab}{Qwo \cdot Hgn1} \cdot 1000
\end{aligned} \tag{5}$$

Løsningen har det tiltalende ved sig, at der er pæn parallel med nomenklaturen for " lna -variabler" i foregående afsnit. På den anden side bruges $lohk$ ikke rigtigt til noget.

3. Opsummering

Forslagene i papiret er altså en ny relation i (1) og en tilhørende ny variabel, $tiqab$, de nye relationer i (2) som medfører, at $klnak$ udgår, tilføjelsen af $Siqab$ i l_j1 -relationen i (3), den nye variabel $lohk1$ og de ændrede relationer for $lohk$ og $lo1$ i (5).

Så langt i denne omgang af emnet. I den ny lønstatistik er pension betalt af arbejdsgiverne indregnet i lønbegrebet. Der vil snart blive taget højde for dette.